

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

***Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
pentru completarea art. 284 din Legea educației naționale nr. 1/2011***

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale

Încetarea raportului de muncă al femeii la o vârstă mai redusă decât a bărbatului poate și trebuie să rămână o opțiune a acesteia, în contextul social actual. Transformarea acestui beneficiu legal într-o consecință asupra încetării de drept a contractului individual de muncă dobândește valențe neconstituționale, în măsura în care ignoră voința femeii de a fi supusă unui tratament egal cu cel aplicabil bărbaților.

În acest sens, prin Decizia nr. 387 din 5 iunie 2018, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și ale art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 24 iulie 2018, Curtea Constituțională a statuat că la împlinirea vârstei legale de pensionare, femeia are dreptul să opteze fie pentru deschiderea dreptului la pensie și încetarea contractului individual de muncă în curs, fie pentru continuarea acestui contract, până la împlinirea vârstei legale de pensionare prevăzute pentru bărbați, la acea dată.

În această decizie, Curtea a subliniat că atunci când femeia optează pentru deschiderea dreptului la pensie, contractul individual de muncă în curs încetează de drept, iar dreptul la muncă va putea fi exercitat numai după încheierea unui nou contract.

Însă, în măsura în care femeia optează pentru continuarea raportului de muncă până la împlinirea vârstei de pensionare prevăzute de lege pentru bărbați, exercițiul dreptului la muncă nu trebuie să fie condiționat de încheierea unui nou contract și de voința angajatorului, dreptul la pensie neputând fi solicitat simultan. În acest sens, Curtea a constatat că dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 sunt constituționale numai în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani.

În acord cu această decizie a instanței constituționale, art. 56 alin. (1) lit. c) din Codul muncii au fost modificate în sensul instituirii dreptului de opțiune al salariatei cu privire la continuarea raportului de muncă aflat în desfășurare la

împlinirea vârstei de pensionare, în baza aceluiași contract de muncă, fără a fi necesar acordul angajatorului. Aceste dispoziții sunt însă insuficiente pentru acele categorii socio-profesionale al căror statut este reglementat prin legi speciale.

Legea educației naționale nr. 1/2011 nu conține dispoziții exprese în ceea ce privește posibilitatea continuării executării contractului de muncă de către cadrele didactice femei, până la împlinirea vârstei de pensionare prevăzută pentru bărbați. Astfel, art. 284 alin. (1) din acest act normativ prevede doar că personalul didactic beneficiază de pensie în condițiile prevăzute de legislația de asigurări sociale și pensii care reglementează sistemul public de pensii.

Având în vedere necesitatea ca cele statuate, cu caracter de principiu, în Decizia Curții Constituționale nr. 387/2018, să fie aplicabile și în domeniul educației și cercetării, iar tratamentul juridic să fie unul identic pentru femeile salariate – personal didactic, se impune reglementarea expresă în Legea educației naționale nr. 1/2011 a posibilității acestora de a opta pentru continuarea executării contractului de muncă, în condiții identice cu bărbații.

Situația actuală creează premisele discriminării personalului didactic reprezentat de femei, constituind astfel o situație extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, în sensul art. 115 alin. (4) din Constituție, astfel cum acesta a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale și impunând prezenta intervenție legislativă.

Urgența adoptării proiectului de act normativ se impune având în vedere faptul că în conformitate cu prevederile Metodologiei-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2020-2021, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5259/2019:

a) începând cu data de 22 ianuarie 2020 debutează etapa încadrării unităților de învățământ cu personal didactic titular, ceea ce presupune stabilirea personalului didactic titular care își poate continua activitatea și în anul școlar 2020-2021;

b) în perioada ianuarie – februarie 2020 se analizează cererile de menținere în activitate a personalului didactic din unitățile de învățământ preuniversitar, ca titular, în funcția didactică, până la trei ani peste vârsta de pensionare, ceea ce presupune stabilirea clară, fără echivoc, a personalului didactic titular care trebuie pensionat, respectiv a personalului didactic titular care își poate continua activitatea în baza prevederilor art. 284 alin. (6) din Legea nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

c) în perioada aprilie – mai 2020 se derulează etapa privind reîncadrarea personalului didactic care a avut calitatea de titular în învățământul preuniversitar și a fost pensionat și care nu a depășit cu mai mult de 3 ani vârsta de pensionare, cu condiția suspendării pensiei pe durata reîncadrării, conform prevederilor art. 284 alin. (7) din Legea educației.

În situația neadoptării în regim de urgență a prezentei ordonanțe, personalul didactic de predare de gen feminin nu ar putea exercita, în mod clar și lipsit de echivoc, drepturile subiective legitime recunoscute ca atare de Curtea Constituțională a României, iar Ministerul Educației și Cercetării, în calitate de autoritate de stat cu atribuții în domeniu, ar fi în imposibilitatea obiectivă de a asigura premisele personalului care intră sub incidența deciziei CCR nr. 387/2018 de a beneficia de dreptul de a rămâne în activitate sau de a fi menținut în activitate

ca titular peste vârsta de pensionare, respectiv dreptul de a fi reîncadrat în funcția de personal didactic, cu condiția suspendării pensiei pe durata reîncadrării, similar cu personalul didactic de gen masculin. Pe de altă parte, faptul că personalului didactic de predare de gen feminin care nu și-ar putea continua activitatea didactică ar trebui înlocuit, ar genera dificultăți suplimentare în procesul de încadrare a unităților de învățământ cu personal didactic calificat.	
1 ¹ Proiectul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.	
2. Schimbări preconizate Prezenta intervenție legislativă stabilește o serie de norme clare referitoare la posibilitatea personalului didactic femei de a opta pentru continuarea executării de contractului individual de muncă până la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută de lege pentru bărbați, respectiv vârsta de 65 de ani, făcând pe deplin aplicabile considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 387/2018. În plus, art. 284 din Legea educației naționale nr. 1/2011 este completat cu dispoziții de ordin procedural privind exercitarea acestui drept de opțiune. Totodată, pentru prevenirea oricăror dificultăți în aplicare, dar și pentru a asigura o egalitate de tratament între femei și bărbați cu privire la înțelesul sintagmei „vârsta standard de pensionare”, este clarificată aplicarea dispozițiilor referitoare la menținerea ca titular în funcția didactică sau la reîncadrarea în funcția de personal didactic, cu luarea în considerare a opțiunii pentru continuarea executării contractului de muncă până la împlinirea de către femei a vârstei de 65 de ani.	
3. Alte informații	
Nu este cazul.	
Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
2. Impactul asupra mediului de afaceri Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	
3. Impactul social Prezenta intervenție legislativă asigură egalitatea de tratament femeilor din rândul personalului didactic, în deplină concordanță cu jurisprudența Curții Constituționale.	
4. Impactul asupra mediului Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.	

5. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						



Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Legea educației naționale nr. 1/2011 Nu este cazul.
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, instituite de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului ~nr. 750/2005~ privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către:	Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.27/2020.
a) Consiliul Legislativ	
b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării	
c) Consiliul Economic și Social	
d) Consiliul Concurenței	
e) Curtea de Conturi	
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru completarea art. 284 din Legea educației naționale nr. 1/2011, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

LUDOVIC ORBAN

